

Rozhledy matematicko-fyzikální

Bohumil Vybíral

Desátý ročník PRÆMIUM BOHEMIÆ studentům

Rozhledy matematicko-fyzikální, Vol. 86 (2011), No. 3, 38–44

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/146431>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2011

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Desátý ročník PRÆMIUM BOHEMIÆ studentům

Bohumil Vybíral, Univerzita Hradec Králové

Dne 4. prosince 2010 byly v zámeckém divadle státního zámku Sychrov uděleny studentům prestižní ceny PRÆMIUM BOHEMIÆ. Stalo se tak letos již podesáté, kdy nejlepším českým talentům v přírodních vědách byly uděleny tyto prestižní ceny. Jak jsou čtenáři našeho časopisu každoročně informováni, ceny od roku 2001 uděluje *Nadace Bohuslava Jana Horáčka Českému ráji* z úroků finančních prostředků, které pocházejí z celoživotního podnikání jejího zakladatele, mecenáše Bohuslava Jana Horáčka (1924–2002), v den výročí jeho narození (narodil se 4. prosince 1924 v Radvánovicích u Turnova).

Obr. 1: Medaile *Nadace Bohuslava Jana Horáčka Českému ráji*

Nadace oceňuje cenami PRÆMIUM BOHEMIÆ ty nejlepší, kteří i přes svůj nízký věk dokázali proslavit naši republiku ziskem medaile na světové přírodovědné olympiádě. Letošní rok je mimořádný v tom, že Nadace ocenila studenty již podesáté. Za deset ročníků Nadace studentům udělila 208 cen PRÆMIUM BOHEMIÆ v celkové výši 3 milióny 615 tisíc Kč. Oceněných studentů bylo v roce 2010 devatenáct a udělených

cen PRÆMIUM BOHEMIÆ dvacet jedna (dva studenti byli oceněni cenami dvakrát za úspěch na dvou soutěžích). Řádných cen (podle statutu Nadace) bylo v roce 2010 uděleno 18, z toho 5 za zisk zlaté medaile, 6 za stříbrné a 7 za bronzové medaile. Vedle toho byly uděleny 3 ceny mimořádné.

V úvodu slavnosti promluvil ke studentům, jejich rodičům, učitelům a ostatním hostům předseda Učené společnosti České republiky *prof. RNDr. Václav Pačes, DrSc.*, emeritní předseda Akademie věd ČR. Světové přírodovědné olympiády ve fyzice, chemii, biologii, matematice a informatice a evropskou přírodovědnou soutěž EUSO představil *prof. Ing. Bohumil Vybíral, CSc.*, děkan Přírodovědecké fakulty Univerzity Hradec Králové, který společně s předsedou Nadace *Mgr. Františkem Horáčkem* poté předával studentům ceny. Kvalitní hudební program slavnosti zajišťovali žáci ZUŠ ve Vrchlabí pod vedením *Mgr. Jaroslavy Nývltové*, která rovněž slavnost udílení cen řídila.

Obr. 2: Prof. RNDr. Václav Pačes, DrSc. hovoří k účastníkům slavnosti

Kritériem pro udělení cen PRÆMIUM BOHEMIÆ 2010 studentům byly jejich medailové úspěchy na světových přírodovědných olympiádách konaných v roce 2010. Tyto olympiády si kladou za cíl vyhledávat a pěstovat talenty v uvedených oborech, které jsou významným činitelem pro

ZPRÁVY

rozvoj vzdělanosti, tvořivosti a prosperity našeho národa a lidstva vůbec. Přitom je třeba zdůraznit, že nejde jen o organizování vlastních soutěží, ale o celý propracovaný systém péče o tyto talenty. Škola totiž nemůže vybavit studenty znalostmi a dovednostmi potřebnými pro tyto prestižní, zejména mezinárodní soutěže. Na formování těchto, dnes světových soutěží, se významně podílely i české osobnosti. Příznačné proto je, že úspěchy českých studentů na těchto soutěžích jsou velmi dobré, což významně přispívá k prezentaci české vědy a českého školství ve světě a také přímo k jeho rozvoji u nás.

Obr. 3: Část studentů oceněných cenami *PRÉMIUM BOHEMIE* v roce 2010

Jaké úspěchy měli čeští studenti na světových olympiádách v roce 2010?

Mezinárodní fyzikální olympiáda, v roce 2010 již čtyřicátá první, se konala v Chorvatsku a účastnilo se jí 370 studentů ze 79 států všech kontinentů. Našich 5 studentů dosáhlo vynikajícího úspěchu získáním 1 zlaté a 3 bronzových medailí a 1 čestného uznání.

Chemie měla 42. ročník mezinárodní olympiády; soutěž se konala v Japonsku za účasti 267 studentů z 68 zemí světa. Čtyři čeští studenti dosáhli vynikajícího úspěchu, když získali 2 zlaté a 2 stříbrné medaile.

21. mezinárodní biologickou olympiádu hostila v roce 2010 Korejská republika. Zúčastnilo se jí 233 studentů z 59 států. Naši 4 reprezentanti přivezli 4 medaile: 3 stříbrné a 1 bronzovou.

Nejstarší a nejrozsáhlejší mezinárodní olympiáda – matematická – měla v roce 2010 již 51. ročník. Konala se v Kazachstánu za účasti 522 soutěžících z 98 států všech kontinentů. Šestičlenné české družstvo bylo také úspěšné. Naši matematici přivezli 2 bronzové medaile a 3 čestná uznání.

Mezinárodní olympiáda v informatice měla 22. ročník a hostila ji Kanada. Olympiády se zúčastnilo 300 soutěžících z 84 států a 4 čeští reprezentanti byli mimořádně úspěšní. Přivezli 2 zlaté medaile, 1 stříbrnou a 1 bronzovou. Nositel zlaté medaile *David Klaška* stihl také účast na Mezinárodní matematické olympiádě v Kazachstánu, kde získal bronzovou medaili a loni byl (i na Sychrově) oceněn za stříbrnou medaili z Mezinárodní olympiády v informatice.

Obr. 4: Cenu přebírá od prof. Bohumila Vybírala a Mgr. Františka Horáčka nejúspěšnější český talent v roce 2010 David Klaška

V roce 2010 Nadace udělila rovněž tři mimořádné ceny PRÆMIUM BOHEMIÆ, a to tříčlennému českému týmu, který v evropské soutěži EUSO, konané ve Švédsku, dosáhl absolutního vítězství (stejně jako v roce 2009 ve Španělsku, i když loni šlo o jiné soutěžící). Soutěž zahrnuje fyziku, chemii a biologii a soutěží studenti do 17 let. Český tým v konkurenci 42 týmů z 21 států Evropské unie dosáhl v roce 2010 opět absolutního vítězství a získal zlaté medaile. Z uvedeného přehledu je zřejmé, že mladá česká reprezentace na poli vědy je tradičně výrazně efektivnější než ve sportu, i když ji stát ve srovnání se sportem podporuje velmi málo. Příprava a rozvoj těchto výrazných talentů, budoucích poslů vědy, se proto děje jenom na bázi dobrovolnosti jejich učitelů a organizátorů soutěží. O to větší dík patří Horáčkově nadaci, která tuto aktivitu materiálně podporuje tím, že oceňuje alespoň úspěšné studenty, kteří dělají dobré jméno České republiky ve světě.

Ceny PRÆMIUM BOHEMIÆ v kategorii pro studenty mají dvě složky: medaili B. J. Horáčka (zlatou, stříbrnou, nebo bronzovou – podle dosažené medaile na světové soutěži v roce 2010) a finanční odměnu. V roce 2010 ceny PRÆMIUM BOHEMIÆ reprezentovaly 30 tisíc Kč za zlatou, 15 tisíc Kč za stříbrnou a 10 tisíc Kč za bronzovou medaili; mimořádné ceny byly 10 tisíc Kč.

Cena PRÆMIUM BOHEMIÆ v kategorii pro vědce v roce 2010 udělena nebyla. V letech 2002 až 2007 bylo těmito cenami oceněno 5 vědců v celkové výši 3,5 milionů Kč. Je jen škoda, že náhlé úmrtí Bohuslava Jana Horáčka 18. října 2002 neumožnilo dopracovat jeho původní úmysl oceňovat cenami nobelovského typu význačné české vědce i umělce. Příznačné pro jeho skromnou osobnost bylo také přání, aby udělování cen bylo jen skromnou společenskou slavností, bez mediální okázalosti. Tak se i dodnes děje.

Laureáti cen PRÆMIUM BOHEMIÆ 2010 v oborech fyzika, matematika a programování

(1) *David Klaška*, zlatá medaile na 22. Mezinárodní olympiádě v informatice v Kanadě a bronzová medaile na 51. Mezinárodní matematické olympiádě v Kazachstánu, absolvent Gymnázia v Brně, tř. Kpt. Jaroše, student Fakulty informatiky Masarykovy univerzity v Brně

(2) *Jáchym Sýkora*, zlatá medaile na 41. Mezinárodní fyzikální olympiádě v Chorvatsku, absolvent Gymnázia Ch. Dopplera v Praze, student Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze

(3) *Hynek Jemelík*, zlatá medaile na 22. Mezinárodní olympiádě v informatice v Kanadě, student Gymnázia v Brně, tř. Kpt. Jaroše

(4) *Vlastimil Dort*, stříbrná medaile na 22. Mezinárodní olympiádě v informatice v Kanadě, absolvent Gymnázia v Praze, Špitálská ul., student Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze

(5) *Petr Ryšavý*, bronzová medaile na 41. Mezinárodní fyzikální olympiádě v Chorvatsku, absolvent Gymnázia J. Heyrovského v Praze, student Fakulty elektrotechnické ČVUT v Praze

(6) *Jakub Klemsa*, bronzová medaile na 41. Mezinárodní fyzikální olympiádě v Chorvatsku, absolvent Gymnázia J. Vrchlického v Klatovech, student Fakulty jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT v Praze

(7) *Petr Čermák*, bronzová medaile na 41. Mezinárodní fyzikální olympiádě v Chorvatsku, absolvent Gymnázia v Kladně, student na Imperial College London, Faculty of Engineering, Velká Británie

(8) *Miroslav Olšák*, bronzová medaile na 51. Mezinárodní matematické olympiádě v Kazachstánu, absolvent Gymnázia v Praze, Budánka, student Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze

(9) *Jan Polášek*, bronzová medaile na 22. Mezinárodní olympiádě v informatice v Kanadě, student Gymnázia v Turnově

Mimořádné ceny PRÆMIUM BOHEMIÆ 2010

Tyto ceny jsou udělovány za získání zlaté medaile a poháru absolutního vítěze na evropské přírodovědné soutěži EUSO. Jejimi nositeli jsou:

(10) *Lubomír Grund*, student Gymnázia v Zábřehu

(11) *Eva Vojáčková*, studentka Městského víceletého gymnázia v Klobukách u Brna

(12) *František Petrouš*, student Gymnázia v Českých Budějovicích, Jírovcova ul.

Z proslovu oceněného studenta Jáchyma Sýkory

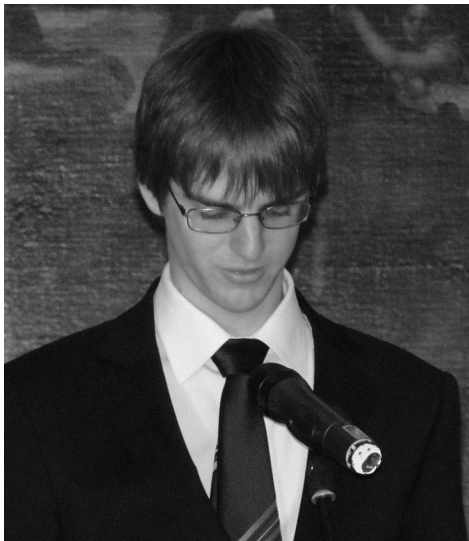
Rád bych využil této příležitosti k poděkování všem, kteří nám na naší cestě pomáhali. Především rodině, která nás podporovala nezávisle na našem úspěchu, a učitelům, kteří nás dobře připravili a motivovali.

Samotné olympiády pak pro nás znamenaly ujistění, že odvádíme dobrou práci. Pro mě samotného je však nejdůležitější, že jsem díky nim získal nové přátele. Přátele, se kterými mám mnoho společného, se

ZPRÁVY

kterými si vždy budu mít co říci a které, doufám, nikdy neztratím. Na mezinárodních olympiádách mi vždy bylo kladeno na srdce, že bych si měl udělat nové kamarády z cizích zemí. Musím říci, že tak se nikdy nestalo. Ale za to jsem se vždy velmi sblížil se členy českého týmu. Rád bych tedy na tomto místě poděkoval všem organizátorům předmětových olympiád, bez kterých by toto nebylo možné. Odvádějí výbornou práci.

Jak jsme se sem dostali? Byla to těžká robotička. Léta dřiny a odříkání, mozoly na ruku od držení propisky a puchýře na polštářících prstů od mačkání tlačítek kalkulačky. Uznávám, že teď trochu přeháním, ale přeci jen to pro většinu z nás nebylo jednoduché. Každý musel svůj obor studovat nad rámec běžného vyučování ve svém volném čase. Co nám bylo motivací? Nebyly to úspěchy, ani ocenění, která jsme získali. Tyto obory jsme dělali jako koníčky, pro vlastní potěšení. A odměnou nám byl dobrý pocit z vyřešené úlohy, zpracovaného úkolu.

Obr. 5: Jáchym Sýkora hovoří za oceněné studenty

Cena PRÆMIUM BOHEMIÆ nám ukazuje, že věda nemusí být jen koníčkem, ale že může znamenat naši životní dráhu, že je ceněna okolím a že vědecký úspěch má svou cenu. Je pro nás tedy velikým povzbuzením v pokračování v odborné činnosti. Děkuji Nadaci za udělená ocenění jménem všech přítomných.